

Rozkład materiału i wymagania edukacyjne z historii „Śladami przeszłości” kl. 2 C w roku szkolnym 2017/2018

WYMAGANIA OGÓLNE

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

I. *w zakresie chronologii historycznej*: sytuuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w czasie oraz porządkuje je i ustala związki poprzedzania, równoczesności i następstwa; dostrzega zmiany w życiu społecznym oraz ciągłość w rozwoju kulturowym i cywilizacyjnym.

II. *w zakresie analizy i interpretacji historycznej*: wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski; dostrzega w narracji historycznej warstwę informacyjną, wyjaśniającą i oceniającą; wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe analizowanych wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych; wyjaśnia znaczenie poznawania przeszłości dla rozumienia świata współczesnego.

III. *w zakresie tworzenia narracji historycznej*: tworzy narrację historyczną, integrując informacje pozyskane z różnych źródeł; tworzy krótkie wypowiedzi: plan, notatkę, rozprawkę, prezentację, przedstawia argumenty uzasadniające własne stanowisko.

WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

Temat/zgodność z podstawą programową	Liczba godzin	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Wrzesień-październik						
Lekcja organizacyjna, zapoznanie z wymaganiami. 1h						
Początki państwa polskiego- 4 tematy do zrealizowania 4h						
Sprawdzian z rozdziału Początki państwa polskiego (kl. I) 2h						
1. Polska dzielnicowa 14.1	1	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1138 r., 1194 r., 1227 r. zna pojęcia: statut, testament, senior, • zna postanowienia testamentu Bolesława Krzywoustego sytuuje w czasie i przestrzeni Polski okresu rozbicia dzielnicowego opisuje zmiany społeczno-gospodarcze w epoce rozbicia dzielnicowego i dostrzega związki pomiędzy rozwojem ruchu osadniczego a ożywieniem gospodarczym 	zna postacie: Władysława Wygnańca, Mieszka Starego, Bolesława Kędzierzawego, Henryka Sandomierskiego, Kazimierza Sprawiedliwego, Leszka Białego zna pojęcia: seniorat, dzielnicowa senioralna	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje uprawnienia seniora • opisuje straty terytorialne Polski w okresie rozbicia dzielnicowego • rozumie, dlaczego rozbicie dzielnicowe oznaczało słabość militarną dzielnic 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie upadku zasady senioratu • analizuje tekst źródłowy dotyczący skutków rozbicia dzielnicowego • omawia i ocenia przyczyny i skutki rozbicia dzielnicowego w Polsce 	opanował treści na poziomie oceny bardzo dobrej . potrafi selekcjonować i hierarchizować wiadomości oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę.

2. Sprowadzenie Krzyżaków do Polski 14.3	1	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 1226 r. • zna postać Konrada Mazowieckiego wie jaką rolę pełnił wielki mistrz • lokalizuje na mapie Malbork 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jakie były początki państwa krzyżackiego • zna organizację państwa zakonnego • wskazuje na mapie państwa zakonne i ziemię chełmińską • zna pojęcia: Zakon Kawalerów Mieczowych, Prusowie, Jaćwingowie, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia skutki sprowadzenia Krzyżaków do Polski • rozumie niebezpieczeństwo płynące dla Polski z sąsiedztwa Krzyżaków • opisuje wygląd zamku krzyżackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postępowanie Krzyżaków i porównuje je z zasadami chrześcijańskimi • przedstawia etapy rozwoju państwa zakonnego 	
3. Mongolowie 14.1	1	<ul style="list-style-type: none"> zna datę 1241 r. • zna postacie: Henryka Pobożnego, Czyngis-chana, 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia: haracz, jarłyk, chan 	<ul style="list-style-type: none"> Podaje rok bitwy nad rzeką Kałką 1223r i przedstawia skutki tego starcia Wymienia skutki najazdów tatarskich na państwa europejskie 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia skutki najazdu mongolskiego na Polskę • opisuje przebieg bitwy pod Legnicą 	
4. Zjednoczenie państwa polskiego 14.4	2	<ul style="list-style-type: none"> zna datę: 1320r • zna postacie: Przemysła II, Władysława Łokietka, Waclawa II, 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1295 r., 1300 r. • zna postacie: Henryka IV Probusa, arcybiskupa Jakuba Świnki • podaje czynniki jednoczące dzielnice Polski • wskazuje na mapie ziemie zjednoczone przez Łokietka • wymienia zwolenników i przeciwników zjednoczenia państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • zna przebieg jednoczenia ziem polskich • charakteryzuje rządzący Waclawa II • rozumie rolę koronacji w zjednoczeniu królestwa polskiego • wyjaśnia znaczenie legendy o biskupie Stanisławie • wymienia działania Łokietka w celu odzyskania Pomorza 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje straty poniesione przez Polskę w okresie rozbitcia dzielnicowego • porównuje państwo Łokietka z królestwem polskim sprzed 1138 r. 	
5. Państwo Kazimierza Wielkiego 14.5,6	2	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1343 r., 1364 r. • zna postacie: Kazimierza Wielkiego, Jana z Czarnkowa, ocenia dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej (system obronny, urbanizacja kraju, prawo, nauka) oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1335 r., 1370r • zna pojęcia: przywilej składu, prawo przymusu drogowego, poradlnie, • wskazuje na mapie ziemie polskie za 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cele polityki wewnętrznej i zagranicznej Kazimierza Wielkiego 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia znaczenie pokoju w Kaliszu • porównuje obszar Polski Kazimierza Wielkiego ze stanem terytorialnym z 1138 r. 	

		w polityce zagranicznej	panowania Kazimierza Wielkiego		<ul style="list-style-type: none"> • rozumie związek między osiągnięciami Kazimierza Wielkiego a pozycją Polski na arenie międzynarodowej • tworzy drzewo genealogiczne Piastów 	
Powtórzenie i sprawdzian, omówienie	3					
			Listopad-grudzień			
7. System feudalny 11.1,2 12.2	1	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: wasal, senior, stan, rycerstwo, duchowieństwo, mieszczenie, kmiecie, • określa powiązania tworzące drabinę feudalną społeczeństwa średniowiecznego rozpoznaje typowe instytucje systemu lennego 	zna pojęcia: system feudalny, suzeren, lenno, państwo patrymonialne, monarchia stanowa, hołd lenny, wyjaśnia zasady funkcjonowania systemu feudalnego	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zależności społeczne oparte na prawie lennym przedstawia przebieg hołdu lennego i pasowania na rycerza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia proces kształtowania się stanów • porównuje system państwa patrymonialnego i monarchii stanowej • wyjaśnia znaczenie zasady „Wasal mojego wasala nie jest moim wasalem” 	
8. Średniowieczne miasto i jego mieszkańcy 11.2,3 12.1,2	1	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: ratusz, rada miejska, burmistrz, wyjaśnia pojęcie stanu i charakteryzuje podziały społeczne w średniowieczu; charakteryzuje funkcje gospodarcze, polityczne i kulturowe miast w średnio wie czu. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: patrycjat, pospólstwo, plebs, cech, czeladnik, lokacja, prawo magdeburskie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia warunki lokacji miast na prawie niemieckim • opisuje wygląd średniowiecznego miasta • omawia warunki życia w średniowiecznym mieście 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia rolę miast w funkcjonowaniu państwa Porównuje życie codzienne mieszczan o różnym statusie społecznym 	
9. Życie codzienne na wsi 11.1,2	1	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: zasadzka, sołtys, wolnizna, dwupółówka, trójpółówka, gospodarka wypaleniskowa, danina wyjaśnia pojęcie stanu i charakteryzuje podziały społeczne w średniowieczu; 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: wolnizna, dwupółówka, trójpółówka, gospodarka wypaleniskowa, danina • wie, jak przebiegał proces lokacji wsi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę zasadzcy przy lokowaniu wsi • opisuje, jak wyglądała średniowieczna wieś 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje warunki życia na wsi w średniowieczu • wskazuje różnice między życiem na wsi i w mieście w średniowieczu 	
10. Kościół w średniowieczu 11.2,12.1	2	<ul style="list-style-type: none"> • zna postaci: Franciszka z Asyżu Zna pojęcie: duchowieństwo 	<ul style="list-style-type: none"> • zna postaci: Benedykta z Nursji, Dominika Guzmána: 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wyrażenie benedyktyńska praca wyjaśnia wpływ zakonów na 	<ul style="list-style-type: none"> Porównuje zakony żebracze z zakonami rycerskimi 	

		Wskazuje na mapie Rzym miejsce pielgrzymek wyjaśnia kulturotwórczą rolę Kościoła w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego średniowiecznego społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: benedyktyni, franciszkanie, dominikanie, cystersi, inkwizycja ruchu heretyckie, waldensi i albigensi Wymienia najstarsze ośrodki zakonne w Polsce 	społeczeństwa średniowieczne charakteryzuje poglądy waldensów i albigensów	Uzasadnia dlaczego działalność ruchów heretyckich wywołała sprzeciw kościoła	
11. Kultura wieków średnich 11.2 12.1	1	<ul style="list-style-type: none"> • zna średniowieczne wzorce i ideały porównuje główne elementy kultury rycerskiej i kultury miejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • zna postacie: św. Tomasza z Akwinu, św. • zna pojęcia: uniwersalizm, asceta, giermek, rycerz, scholastyka, sztuki wyzwolone • wymienia nazwy najstarszych uniwersytetów w Europie i przedmiotów, które na nich wykładano 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę średniowiecznego uniwersalizmu • porównuje szkoły średniowieczne ze szkołami współczesnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia rolę Kościoła w kształtowaniu średniowiecznego światopoglądu 	
12. W cieniu kościół i zamków 12.1,3	2	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: styl romański, gotyk, nawa, prezbiterium, inicjał wyjaśnia kulturotwórczą rolę Kościoła w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego średniowiecznego społeczeństwa; rozpoznaje zabytki kultury średniowiecza, wskazując różnice pomiędzy stylem romańskim a stylem gotyckim, z uwzględnieniem przykładów z własnego regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: mozaika, rotunda, apsyda, miniatura, antaby • wymienia cechy stylu romańskiego i gotyckiego • wymienia zabytki sztuki romańskiej na ziemiach polskich wie, jak wyglądały średniowieczne książki 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje cechy stylu romańskiego i gotyckiego 	wyjaśnia genezę architektury romańskiej	
Powtórzenie i sprawdzian	2					
			Listopad-grudzień			
13. Unia Polski z Litwą	2	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1385 r., 1386 r. • zna postacie: Jadwigę, 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1374r,1401r, 1413r • zna postacie: 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny unii polsko-litewskiej 	Ocenia panowanie Jadwigi i Władysława	

15.1,3		Władysława Jagiełły, • zna pojęcia: unia, przywilej wyjaśnia przyczyny i ocenia następstwa unii Polski z Litwą	Ludwika Węgierskiego, Giedymina, Witolda • zna pojęcia: unia personalna, bojarzy • zna postanowienia unii polsko- litewskiej • wskazuje na mapie państwo polsko- litewskie	• opisuje okoliczności koronacji Jadwigi na króla Polski • charakteryzuje skutki unii polsko- litewskiej dla obydwu narodów oraz dla Europy • charakteryzuje okoliczności objęcia tronu polskiego przez Jagiellonów	Jagiełły Wyjaśnia dlaczego unia polsko- litewska była odnawiana w 1401r i 1413r	
14. Wielka wojna z Zakonem 15.2	2	• zna daty: 1409–1411, 15 VII 1410 r, 1411 r • zna postacie: Ulricha von Jungingena, Zawiszy Czarnego • lokalizuje Grunwald na mapie porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w epoce Jagiellonów	zna daty: 1414-1418r • zna postacie: Pawła Włodkowica, Mikołaja Trąby • zna przyczyny i skutki konfliktu polsko-krzyżackiego za panowania Jagiełły	• opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem • wyjaśnia znaczenie zwycięstwa grunwaldzkiego Omawia udział Polaków na soborze w Konstancji	• ocenia postawę Jagiełły podczas bitwy pod Grunwaldem • dostrzega dysproporcje pomiędzy zwycięstwem grunwaldzkim a postanowieniami pierwszego pokoju toruńskiego • przedstawia argumenty popierające tezę Włodkowica o istnieniu wojen sprawiedliwych i niesprawiedliwych	
15. Nowe potęgi w Europie Wschodniej 15.1	1	• zna daty: 1444 r., 29 V 1453 r. • zna postacie: Władysława Warneńczyka, Iwana IV Groźnego	• zna postacie: Jana Hunyadyego, Iwana III Srogiego • zna pojęcia: sułtan, Turcy osmańscy, janczarzy, car	• wie, jakie było znaczenie bitwy pod Warną	• wyjaśnia, na czym polega przełomowe znaczenie daty 1453 r. • analizuje okoliczności i skutki upadku Konstantynopola	
16. Wojna trzynastoletnia (1454–1466) 15.2	1	• zna daty: 1454–1466r porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w epoce Jagiellonów	• zna daty: 1454 r., 6 III 1454 r., 1462r • zna postacie: Kazimierza Jagiellończyka, Jana Bażyńskiego, Piotra Dunina Wymienia przyczyny i skutki wojny trzynastoletniej	• przedstawia przebieg i skutki wojny trzynastoletniej • omawia przyczyny i skutki wystąpienia Związku Pruskiego przeciwko Krzyżakom	• ocenia postać Kazimierza Jagiellończyka • rozumie znaczenie odzyskania Pomorza Gdańskiego dla rozwoju Polski	

17. Kultura późnego średniowiecza w Polsce 15.1	1	<ul style="list-style-type: none"> • zna postacie: Mikołaja Kopernika, Pawła Włodkowica, Wita Stwosza, • wymienia najsłynniejsze przykłady sztuki gotyckiej w Polsce: Bazylikę Mariacką w Krakowie, Gdańsku, ołtarz Wita Stwosza, Barbakan w Krakowie 	<ul style="list-style-type: none"> • zna postacie: Jakuba Parkoszowica, Jana Długosza, Jana Ostroroga 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski miejscowości, w których znajdują się zabytki sztuki średniowiecznej • określa znaczenie Akademii Krakowskiej w XV w 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje późnośredniowieczną kulturę rycerską, mieszczańską i chłopską • ocenia rolę duchowieństwa w XV w. • przedstawia działalność wielkich Polaków epoki późnego średniowiecza i ocenia znaczenie ich dokonań 	
Powtórzenie i sprawdzian	2					
18. Cywilizacje Ameryki 16.2	1	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: Inkowie, Aztekowie, Majowie, 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji Majów, Azteków, Inków, 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie siedziby cywilizacji prekolumbijskich i azjatyckich 	Przedstawia system wierzeń Azteków	
19. Wielkie odkrycia geograficzne 16.1,2	1	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 1492 r. • zna postacie: Krzysztofa Kolumba, Ferdynanda Magellana, • wskazuje na mapie trasę wyprawy K.Kolumba • zna pojęcia: kompas, busola • sytuuje w czasie i przestrzeni wyprawy Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana • sytuuje w przestrzeni posiadłości kolonialne Portugalii i Hiszpanii 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 1487 r.,, 1498 r., 1519–1522 • zna postacie: Vasco da Gama, Bartłomieja Diaza, Ferdynanda Magellana, Amerigo Vespucciego, Henryka Żeglarza • zna pojęcia: karawela, astrolabium • zna genezę wielkich odkryć geograficznych • wskazuje na mapie trasy wypraw wielkich odkrywców • wymienia co najmniej dwie przyczyny wielkich odkryć geogr. 	Szczegółowo omawia przyczyny odkryć geogr. Opisuje przebieg wypraw wielkich odkrywców	Wyjaśnia dlaczego Hiszpania Portugalia miały największy udział w wielkich odkryciach geogr.	
20. Skutki odkryć 16.1,2	1	<ul style="list-style-type: none"> • zna postacie: Francisca Pizarra, Ferdynanda Corteza • wymienia towary przywożone do Europy z innych kontynentów 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: konkwistadorzy, tubylcy, Indianie, armada, Nowy Świat, 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia gospodarcze skutki odkryć geograficznych dla Europy • Omawia funkcjonowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę Europejczyków wobec ludów podbitych • porównuje wiedzę 	

		ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze i kultury w Europie oraz dla Nowego Świata	Stary Świat • zna gospodarcze i społeczne skutki wielkich odkryć dla ludów Europy, Ameryki i Afryki	europejskich kolonii w Ameryce	Europejczyków o świecie przed i po odkryciach geograficznych	
21. Gospodarka w epoce kolonialnej 16.2	1	• zna pojęcia: inflacja, kapitalizm, giełda sytuuje w przestrzeni posiadłości kolonialne w Portugalii i Hiszpanii	• zna pojęcia: praca nakładczą, manufaktura, produkcja masowa, giełda	• wymienia korzyści, jakie przynosił handel z koloniami Omawia dualizm gospodarczy w Europie	• wyjaśnia różnicę pomiędzy średniowieczną produkcją rzemieślniczą a produkcją nakładczą	
			Styczeń-luty			
22. Kultura odrodzenia w Europie 17.1,2,3	2	• zna postaci: Leonarda da Vinci, Michała Anioła, • zna pojęcia humanizm, odrodzenie charakteryzuje największe osiągnięcia: Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafała Santi, Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Kopernika i Galileusza wyjaśnia źródła rozwoju kultury renesansu oraz opisuje jej charakterystyczne cechy; ocenia rolę druku dla upowszechniania idei renesansu oraz rozwoju cywilizacji europejskiej.	• zna postaci: Jana Gutenberga, Erazma z Rotterdamu • zna pojęcia: styl renesansowy, mecenas, humanizm, odrodzenie • wymienia niektóre dzieła Michała Anioła i Leonarda da Vinci	• wie, na czym polegały zmiany w kulturze, nauce, technice i gospodarce na przełomie XV i XVI w.	• przedstawia własne rozumienie hasła „Człowiekiem jestem...” • wskazuje na związki między ideałami głoszonymi przez twórców starożytnych a rodzącym się humanizmem	
23. Nowe wyznania w Europie 18.1,2	2	• zna postaci: Marcina Lutra, Jana Kalwina, Henryka VIII • zna pojęcia: reformacja wymienia czynniki, które doprowadziły do rozłamu w Kościele	• zna pojęcia: kalwinizm, anglikanizm, doktryna religijna	• wyjaśnia pojęcie eucharystii • tłumaczy, dlaczego nauka Marcina Lutra wywoływała tak gwałtowną reakcję • przedstawia, czym była rzeź	• uzasadnia słuszność tezy, że zrozumienie drugiego człowieka, poznanie cudzych obyczajów i poglądów	

		zachodnim; opisuje cele i charakteryzuje działalność Marcina Lutra i Jana Kalwina oraz przedstawia okoliczności powstania kościoła anglikańskiego	<ul style="list-style-type: none"> głoszone przez reformatorów poglądy religijne 	hugenotów w Paryżu	prowadzi do tolerancji	
24. Kontrreformacja 18.3	2	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych, jezuita, omawia główne zasady działalności zakonu jezuitów <p>wyjaśnia cele zwołania soboru trydenckiego i wskazuje postanowienia służące wzmożeniu katolicyzmu</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje rok zwołania soboru trydenckiego – 1545 r. wymienia zmiany wprowadzone w Kościele katolickim w wyniku soboru trydenckiego 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wnętrze zboru protestanckiego z wystrojem kościoła katolickiego przedstawia przyczyny i skutki wojny trzydziestoletniej wymienia zadania inkwizycji w walce z reformacją 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sytuację w Kościele katolickim w XVI w. wyjaśnia, w jakim celu sporządzono indeks ksiąg zakazanych omawia reformy wprowadzone w Kościele katolickim po soborze trydenckim przedstawia postać Ignacego Loyoli omawia przyczyny, przebieg i skutki wojny trzydziestoletniej 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje ideologiczne założenia wystroju wnętrza zboru protestanckiego i kościoła katolickiego ocenia rolę jezuitów w walce z reformacją
Powtórzenie i sprawdzian	2					
25. Początki demokracji szlacheckiej w Rzeczypospolitej	2	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia: demokracja szlachecka, Rzeczpospolita, senat, izba poselska, sejm walny, liberum veto, szlachta, król <p>charakteryzuje rozwój uprawnień stanu szlacheckiego</p> <p>wymienia instytucje ustrojowe demokracji szlacheckiej i charakteryzuje ich kompetencje</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia: sejmiki, ruch egzekucyjny, kanclerz, hetman, wymienia prawa konstytucji Nihil novi 	<p>rozumie funkcjonowanie sejmu, potrafi je porównać ze współczesnym polskim parlamentem</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego egzekucje dóbr królewskich można uznać za sukces demokracji szlacheckiej 	– umie ocenić wady i zalety polskiego ustroju w XVI w.,	
26. Rozwój gospodarczy Polski 20.1	1	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia: gospodarka, pańszczyzna, wymienia produkty rolne, które stały się głównym towarem polskiego eksportu 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia: folwark, czynsz opisuje pracę na folwarku 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje ważność Wisły jako szlaku komunikacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia tezę, że rozwój gospodarczy umożliwił bogacenie się różnych grup społecznych w XVI-wiecznej Polsce 	
			Marzec-kwiecień			
27. Czasy Zygmunta Starego 19.1,2	2	<ul style="list-style-type: none"> zna datę 1525 r. zna postaci: Zygmunta Starego, Albrechta Hohenzollerna 	<p>zna daty: 1515 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny wybuchu wojny z 	– rozumie dlaczego doszło do hołdu pruskiego, dostrzega jego konsekwencje,	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie hołdu pruskiego dla zapewnienia pokoju na 	

		ocenia politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów	zakonem krzyżackim <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie państwa uczestniczące w hołdzie pruskim 		północnej granicy Polski <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie zmiany terytorialne jakie nastąpiły po hołdzie pruskim 	
28. Początki Rzeczypospolitej Obojga Narodów 19.1,2	1	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1385 r., 1569 r. zna postać Zygmunta II Augusta zna pojęcia: unia personalna, unia realna <p>przedstawia okoliczności zawarcia unii realnej pomiędzy Polską a Litwą i jej główne postanowienia oraz wskazuje na mapie terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia skutki unii lubelskiej 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje unię personalną i realną 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia argumenty na rzecz unii Polski z Litwą w XVI w. oraz przeciw niej 	
29. Odrodzenie w Polsce 16.2,19.4	1	<ul style="list-style-type: none"> zna postacie: Mikołaja Kopernika, Jana Kochanowskiego, zna pojęcia: kaplica, układ heliocentryczny, <p>przedstawia największe osiągnięcia piśmiennictwa polskiego epoki renesansu, uwzględniając twórczość Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego; rozpoznaje reprezentatywne obiekty sztuki renesansowej na ziemiach polskich ze szczególnym uwzględnieniem własnego regionu</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna postacie: Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Mikołaja Reja zna pojęcia: eksport, arrasy, układ geocentryczny 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia dzieła polskich humanistów ocenia działalność wielkich Polaków ery odrodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia dziedziny wiedzy i sztuki, w których Polacy dorównywali najwybitniejszym postaciom odrodzenia 	
30. Kraj wielu wyznań 19.3 20.2	1	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie: grekokatolicy, <p>charakteryzuje stosunki wyznaniowe w państwie polsko-litewskim i wyjaśnia ich specyfikę na tle europejskim</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna datę 1573 r., 1596r, zna pojęcia: konfederacja, bracia polscy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje postacie: Jana Łaskiego, Fausta Socyna, Piotra Skargi, Stanisława Hozjusza wymienia główne nurty reformacji w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia słuszność tezy „Rzeczpospolita państwem bez stosów” 	
31. Pierwsi królowie	1	<ul style="list-style-type: none"> zna datę 1573 r. 	<ul style="list-style-type: none"> zna postacie: Jana 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wyprawy Stefana 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia okres 	

elekcjami 20.1,2,3		<ul style="list-style-type: none"> • zna postacie: Henryka III Walezego, Stefana Batorego, • zna pojęcia: artykuły henrykowskie, pacta conventa, interreks • wyjaśnia okoliczności uchwalenia oraz główne założenia konfederacji warszawskiej i artykułów henrykowskich • przedstawia zasady wolnej elekcji 	Zamoyskiego, Anny Jagiellonki <ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: sejm konwokacyjny, sejm elekcyjny, • wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów i państwa z nią graniczące 	Batorego na Rosję w latach 1579–1582, wskazuje na mapie ich przebieg	panowania Stefana Batorego	
Powtórzenie i sprawdzian, omówienie	3		Maj-czerwiec			
32. Angielska monarchia parlamentarna 22.2,3	1	<ul style="list-style-type: none"> • zna postacie: Henryka VIII, Elżbiety I • wymienia, odwołując się do przykładu Anglii, główne cechy monarchii parlamentarnych 	Opisuje ustrój monarchii parlamentarnej	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postacie: Oliwiera Cromwella, Karola I Stuarta, Karola II Stuarta, Wilhelma Orańskiego • określa podobieństwa i różnice między monarchią absolutną a monarchią parlamentarną 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia interesy grup społecznych dążących do ograniczenia władzy królewskiej 	
33. Monarchia absolutna we Francji 22.1,3	1	<ul style="list-style-type: none"> • zna postać Ludwika XIV • zna pojęcie: monarchia absolutna, charakteryzuje, na przykładzie Francji Ludwika XIV, ustrój monarchii absolutnej 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie: merkantylizm 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia charakterystyczne cechy rządów Ludwika XIV 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia politykę gospodarczą ministra Colberta • wyjaśnia, na czym polegał rozwój gospodarki, kultury i sztuki za panowania Ludwika XIV 	
34. Początki rządów Wazów 20.4, 21.1, 22.4	1	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dokonania postaci: Zygmunta III Wazy, Jana Karola Chodkiewicza, • podaje lata wydarzeń: 1605 r. – bitwa pod Kircholmem • ocenia charakter zmian systemu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje lata wydarzeń: 1627 r. – bitwa pod Oliwą, 1629 r. – rozejm w Starym Targu • przedstawia dokonania 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia okoliczności wyboru Zygmunta III Wazy na króla Polski • wskazuje pokrewieństwo Zygmunta III Wazy z Jagiellonami 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia politykę zagraniczną i wewnętrzną Zygmunta III Wazy 	

		<p>polityczno-ustrojowego Rzeczypospolitej w XVII w, wyjaśnia, na czym polegała specyfika ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów na tle Europy</p> <p>wyjaśnia główne przyczyny wojen Rzeczypospolitej ze Szwecją, Turcją i Rosją</p>	<p>postaci: Mikołaja Zebrzydowskiego, Stanisława Koniecpolskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie posługuje się terminami: rokosz, husaria • podaje co najmniej jedną przyczynę konfliktu Zygmunta III ze szlachtą • wskazuje na mapie tereny, na których toczyły się walki w czasie wojen polsko-szwedzkich 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny i skutki wojen polsko-szwedzkich • przedstawia sytuację innowierców oraz wpływy jezuitów w państwie rządzonym przez Zygmunta III Wazę 	
<p>34. Konflikt z Rosją i Turcją 21.1,3</p>	2	<ul style="list-style-type: none"> • podaje lata wydarzeń: 1610 r. – bitwa pod Kłuszynem, 1620 r. – bitwa pod Cecorą • przedstawia dokonania postaci Stanisława Żółkiewskiego, Jana Karola Chodkiewicza • poprawnie posługuje się terminami: dymitriady, Kozacy, kozaczyzna <p>wyjaśnia główne przyczyny wojen Rzeczypospolitej ze Szwecją, Turcją i Rosją</p> <p>ocenia społeczno-gospodarcze i polityczne następstwa wojen w XVII w</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje lata wydarzeń: 1610 r. – bitwa pod Kłuszynem, 1612 r. – kapitulacja Smoleńska, 1634 r. – pokój w Polanowie, • przedstawia dokonania postaci: Borysa Godunowa, Wasyla Szujskiego, • poprawnie posługuje się terminami: Dzikie Pola, Zaporozieataman, sicz • wymienia co najmniej po jednej przyczynie wojen prowadzonych w pierwszej połowie XVII w. z Rosją i Turcją • wskazuje na mapie Smoleńsk, Moskwę, Zaporozie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sytuację Kozaków zamieszkujących Zaporozie • opisuje przebieg i skutki walk o tron moskiewski w XVII • omawia przyczyny oraz przebieg wojen z Turcją w pierwszej połowie XVII w. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z powstania kozaczyzny • charakteryzuje rolę hetmanów Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola Chodkiewicza w bitwach pod Kłuszynem, Cecorą i Chocimiem • przedstawia sytuację militarną Rzeczypospolitej w pierwszej połowie XVII w.

<p>35. Powstanie kozackie 21.1,3,4</p>	<p>1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje lata wydarzeń: 1648 r. – wybuch powstania Chmielnickiego, • przedstawia dokonania postaci: Władysława IV, Jana Kazimierza, Bohdana Chmielnickiego, wyjaśnia przyczyny, cele i następstwa powstania Bohdana Chmielnickiego na Ukrainie ocenia społeczno-gospodarcze i polityczne następstwa wojen w XVII w 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje lata wydarzeń: klęska pod Żółtymi Wodami, 1651 r. – zwycięstwo wojsk polskich pod Beresteczkiem, 1654 r. – porozumienie w Perejasławiu, 1658 r. – ugoda w Hadziaczu, 1667 r. – rozejm w Andruszowie, 1686 r. – przyznanie Rosji Ukrainy lewobrzeżnej • przedstawia dokonania postaci: Tuhaj-beja, Jeremiego Wiśniowieckiego • omawia pozycję społeczną i polityczną Kozaków w Rzeczypospolitej • wymienia co najmniej jedną przyczynę powstania kozackiego • wskazuje na mapie zasięg powstania Chmielnickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sytuację Kozaków na Ukrainie • podaje przyczyny, przebieg i skutki wybuchu powstań kozackich na Ukrainie • omawia rolę Tatarów w wojnie Kozaków z wojskiem polskim • wymienia postanowienia rozejmu zawartego w Hadziaczu • wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Rosji na mocy pokoju wieczystego z 1686r. 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje uzbrojenie wojska zaporoskiego z wyposażeniem husarii 	
<p>36. Potop szwedzki 21.1,3,4</p>	<p>1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje lata wydarzeń: 1655 r. – początek potopu szwedzkiego, 1660 r. – pokój w Oliwie • przedstawia dokonania postaci: Augustyna Kordeckiego, Stefana Czarnieckiego wyjaśnia główne przyczyny wojen Rzeczypospolitej ze Szwecją, Turcją i Rosją ocenia społeczno-gospodarcze i polityczne następstwa wojen w XVII w 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje lata wydarzeń: 1655 r. – początek potopu szwedzkiego, konfederacja w Tyszowcach, obrona Jasnej Góry, 1656 r. – bitwa pod Warką, 1660 r. – pokój w Oliwie • przedstawia dokonania 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności najazdu Szwedów na Polskę • określa znaczenie ataku Szwedów na klasztor Jasnogórski dla przebiegu wojny polsko-szwedzkiej • omawia kolejne etapy potopu szwedzkiego 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę króla Jana Kazimierza podczas konfliktu polsko-szwedzkiego • wyjaśnia znaczenie podpisania traktatów welawsko-bydgoskich 	

		w	<p>postaci: Karola Gustawa, Hieronima Radziejowskiego, Janusza Radziwiłła, • wymienia przyczyny i skutki najazdu Szwedów na Polskę</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew potopu szwedzkiego 			
<p>37. Kryzys Rzeczypospolitej 21.1,3,4</p>	1	<ul style="list-style-type: none"> • podaje lata wydarzeń: 1683 r. – bitwa pod Wiedniem • przedstawia dokonania postaci: Jana Sobieskiego, Władysława Sycińskiego poprawnie posługuje się terminami: <i>liberum veto</i> wyjaśnia przyczyny i wskazuje przejawy kryzysu politycznego i społeczno-gospo dar czego Rzeczypospolitej w II połowie XVII w 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje lata wydarzeń: 1673 r. – bitwa pod Chocimiem, 1683 r. – bitwa pod Wiedniem, 1699 r. – pokój z Turcją w Karłowicach • przedstawia dokonania postaci: Jerzego Lubomirskiego, Michała Korybuta Wiśniowieckiego, , Marii Kazimiery, • poprawnie posługuje się terminami: abdykować, Święta Liga, • lokalizuje na mapie miejsca bitew w czasie wojen Polski z Turcją • wskazuje przyczyny wojny z Turcją w drugiej połowie XVII w. • omawia znaczenie bitwy pod Wiedniem z 1683 r. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki odsieczy wiedeńskiej • wyjaśnia, na czym polegał kryzys Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVII w. • ocenia znaczenie zastosowania <i>liberum veto</i> w celu zerwania sejm 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje politykę dynastyczną Jana Kazimierza i wskazuje przyczyny jego abdykacji • omawia przebieg bitwy pod Chocimiem w 1673 r. • opisuje okoliczności elekcji Jana III Sobieskiego 	
<p>38. Kultura baroku i sarmatyzmu 20.5</p>	1	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dokonania postaci: Jana Sebastiana Bacha, Jerzego Fryderyka Haendla, Antonia Vivaldiego, Mikołaja Sępa Szarzyńskiego, Jana Andrzeja 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie posługuje się terminami: barok, makaronizmy, portret trumienny, 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje związek sztuki barokowej z kontreformacją 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia tematykę dominującą w malarstwie i rzeźbie epoki 	

		<p>Morsztyna, Jana Chryzostoma Paska, Wespazjana Kochanowskiego, Wacława Potockiego</p> <p>rozpoznaje charakterystyczne cechy kultury baroku, odwołując się do przykładów architektury i sztuki we własnym regionie</p>	<p>sarmatyzm</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy charakterystyczne dla architektury epoki baroku • wskazuje kościół II Gesú i Wersal jako wzorcowe budowle w stylu barokowym • omawia cechy charakterystyczne sztuki barokowej w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakterystyczne rzeźby barokowej • przedstawia cechy charakterystyczne kultury sarmackiej • opisuje typowy strój polskiej szlachty z XVII w. 	baroku	

Formy oceniania i sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia.

Wiedza i umiejętności ucznia mogą zostać ocenione poprzez:

a) odpowiedzi ustne,

b) prace pisemne: kartkówki, sprawdziany

ocena z zapowiedzianej kartkówki nie podlega poprawie,

c) pracę ucznia na lekcji ,

d) pracę ucznia w domu zadania domowe,

-jeżeli uczeń nie odrobi zadania domowego, zapomni zeszytu z zadaniem itp. może zostać odpytany z tematu zadania i otrzyma wówczas ocenę z odpowiedzi,

e) wykonanie dodatkowych zadań np., pomocy dydaktycznych, projektów itp..

f) uczeń może uzyskać dodatkowe oceny za: udział w konkursach, akademiach,

wyjazdach związanych z przedmiotem są to tzw. inne zadania

Sposób wystawiania oceny okresowej i rocznej.

Oceny okresowe i roczne nie są średnią arytmetyczną ocen cząstkowych. Brane są pod uwagę oceny ucznia ze wszystkich możliwych obszarów aktywności, jednak "ważność" poszczególnych

ocen nie jest taka sama. Największe znaczenie mają (w kolejności) oceny uzyskane: ze sprawdzianów, kartkówek lub odpowiedzi ustnych , pracy na lekcji, zadań domowych, innych zadań.

ocena celujący: oceny ze sprawdzianów 5 i 6 , większość ocen 6, wszystkie sprawdziany i kartkówki napisane, zadane prace oddane w terminie

ocena bardzo dobry : oceny ze sprawdzianów 4 i 5 , większość ocen 4i5, wszystkie sprawdziany i kartkówki napisane, zadane prace oddane w terminie,

ocena dobry: oceny ze sprawdzianów 3 i 4 , większość ocen 4, wszystkie sprawdziany i kartkówki napisane, zadane prace oddane w terminie.

ocena dostateczny : oceny ze sprawdzianów 2 i 3 , większość ocen 3, wszystkie sprawdziany napisane w terminie

ocena dopuszczający ; ceny ze wszystkich sprawdzianów co najmniej 2, większość ocen 2

Pozostałe warunki i sposoby oceniania reguluje statut szkoły.